ΑΠΟ ΤΟ 21

Ο ΑΜΙΛΗΤΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΣ

Ο Καπετάνιος τῆς Ἐπαναστάσεως. Κάθε νησί καί... Ναύαρχος. Τά πείσματα τοῦ Μιαούλη. Ὁ «βαρύς ἄνθρωπος» τοῦ 1821 δέξα καί σταφύλια. Πῶς δεχέτανε ἐ Μιαούλης τά συγχωρητήρια. Ἕνα στείχημα τοῦ Βευδεύρη. Ὁ λιγέλεγος ἥρωας. Πῶς ἔκανε ὁ Μιαούλης τέν πατέρα του καλόγηρον. Ἕνος χαρακτηρισμός γιά τήν Ἑλληνική Δικαιοσύνη. Ὁ Κανάρης, τά ἔργα καί τά λόγια τοῦ Μιαούλη. Πόσες λέξεις ἔλεγεν ὁ Μιαούλης σέ ἕξη χρόνια. Μεγάλοι ἄνδρες ἔργων καί μεγάλοι ἄνδρες.. λόγων !

ΙΝΒ γνωσιόν ὅτι τά τέσσερα πέμπτα τῶν ἡρώων πού μᾶς ἐλευθέρωσαν στά 1821 ἦσαν ὡς ἐπί τό πλείστον ἄνθρωποι ἀπαίδευτοι. Ἦσαν ὅμως ἄνθρωποι γενναῖοι, μεγαλόψυχοι καί χριστιανοί καλοί.

Ἀλλά πῶς ἦταν δυνατόν νά μήν εἶνε τέτοιος ὁ χαρακτήρας καί τέτοια ἡ μόρφωσις ἀνθρώπων, πού 400 χρόνια καί πλέον, ζοῦσαν κάτω ἀπό τήν πιό σκληρή δουλεία ;

Σέ σχολεῖα δέν πατήσανε ποτέ, καί ζοῦσαν τίς περισσότερες φορές στά βουνά.

Κάθε νησιώτης τότε ἦταν κυβερνήτης «μέ τό καράβι του καί τό πουγγί του». Ἔτσι βλέπουμε τήν Ὕδρα νά ἀναπηρόττη ναύαρχο τόν Μιαούλη, τίς Σπέτσες τόν Κολανδροῦτσο καί τά Ψαρά τόν Ἀποστόλη.

Πολλά εἶνε τά ἀνέκδοτα ὅλων αὐτῶν τῶν ἡρώων. Ἡμεῖς ὅμως θά ἀσχοληθοῦμε ἐδῶ μόνον μέ τόν Μιαούλη, πού τόν ὀνόμασαν οἱ ξένοι «παντοδαίμονα» καί τόν παραβάλλαν μέ τόν ἄγγελο συνάδελφό του Νέλσωνα. Θ' ἀναφέρουμε λοιπόν ἐδῶ μερικά ἄγνωστα ἐπεισόδια τοῦ βίου του, τά ὁποῖα δέν ἀνεγράφηταν σέ προηγούμενες ἱστορικές σελίδες τοῦ «Μπουκέτου» γιά τόν ἕλληνα ναύαρχο.

***

Τόν Μιαούλη τόν ὑπέδειξε γιά Ναύαρχο τῆς Ὕδρας, ὁ Δάζαρος Κουντουριώτης, ἐπειδή τόν ἤξερε καί ὡς ναυτικόν καί ὡς ἄτομον ἀπό τίς ἰδιωτικές του ἐπιχειρήσεις. Καί ἡ ἐκλογή ἦταν πολύ ἐπιτυχημένη.

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης καί στόν ἰδιωτικό του βίο ἦταν εὐθύς καί δίκαιος καί στό πολεμικό του ἔργο ἀπαράμιλλος. Ὅταν ἐπετύγχανε στίς ναυμαχίες ποτέ δέν τό ἔπερνε ἀπάνω του καί ὅταν ἀποτύγχανε ποτέ δέν ἔρριχνε στόν ἄλλον τήν αἰτίαν τῆς ἀποτυχίας. Ἦταν δέ ὁ μόνος ἴσως, ἀπό τούς ἄνδρας τῆς ἐπαναστάσεως, γιά τόν ὁποῖον ἠμπορεῖ νά εἰπῆ κανείς, ὅτι οἱ σύγχρονοί του οὔτε τόν ἐχθρεύοντουσαν οὔτε τόν φθονοῦσαν.

Ὁ Μιαούλης στίς ἐκφράσεις του ἦταν λακωνικός. Πολλές φορές μάλιστα, σέ πολλούς πού τόν ρωτοῦσαν οὔτε ἀπαντοῦσε κἄν. Ἦταν δηλαδή, κατά τήν λαϊκή ἔκφρασι «βαρύς ἄνθρωπος».

Καί ἀπάνω στό ἰδίωμά του αὐτό, διηγοῦνται τό ἑξῆς ἀνέκδοτο.

Κάποτε ἤμενε στήν Καλαυρία, φιλοξενούμενος στό κτῆμα τοῦ ἐνδόξου συμπολίτου του Τομπάζη. Ὁ ἀγών εἶχε λήξει πειά καί ἕνα μικρό κομμάτι τῆς Ἑλλάδος ἦταν ἐλεύθερο.

Μιά γιορτινή ἡμέρα, πού ἦσαν πολλοί ἐπισκέπται στοῦ Τομπάζη καί συνομιλοῦσαν, ὁ Μιαούλης στεκόταν ὄρθός, ἄκουγε καί κάπνιζε σταφύλια.

Αὐτή τή στιγμή ἔφτασε ἐκεῖ ἕνας χωρικός πολύ καλά καί καθαρά ντυμένος, ὁ ὁποῖος ρώτησε τούς παρευρισκομένους :

— Δέν μοῦ δείχνετε, ἀφεντάδες μου, αὐτόν τόν παλληκαρᾶ ;

— Ποιόν παλληκαρᾶ ;

— Τόν καπετάν Ἀνδρέα Μιαούλη, νά τόν συγχαρῶ γιά τά μεγάλα του τά κατορθώματα καί νά τόν φιλήσω ;

— Νάτος ! Τοῦ ἀποκρίθηκαν δείχνοντάς του τόν Μιαούλη.

Ὁ ναύαρχος τόν κύτταξε λοξά καί δέν εἶπε λέξι.

Ὁ χωρικός τόν πλησίασε, τόν συνεχάρη, ἀλλά ὁ Μιαούλης ἐξακολουθοῦσε ἀδιάφορος νά τρώη τά σταφύλια του καί μόλις χαμογέλασε καί κούνησε τό κεφάλι του γιά νά τόν εὐχαριστήση γιά τά ἐνθουσιώδη λόγια του.

— Δέν εὐχαριστᾶς τόν πατριώτη, Ἀνδρέα, γιά τά συγχαρητήρια ; τόν ρώτησε ὁ Τομπάζης.

— Δέν ἀδειάζει, κατάχθηκε καί εἶπε τότε κάποιος ἀπ' τούς παλεσμένους τοῦ Τομπάζη. Δέν βλέπετε πῶς κατεβαίνει τίς ρόγες σάν νά εἶνε γλάρος !...

***

Ὁ μεγαλείτερος πειρασμός γιά τόν Μιαούλη ἦταν ὁ συμπολίτης του Βασίλειος Βουδούρης, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐξυπνος, λεπτολόγος, πολύ φίλος τοῦ Μιαούλη καί ὁ ὁποῖος εἶχε μιά μανία. Νά κάνη τόν Μιαούλη νά μιλάη. Γιά νά τό κατορθώνη αὐτό, κατέφευγε σέ χίλια δυό μέσα.

Κάποτε μερικοί φίλοι τοῦ Βουδούρη στοιχημάτισαν μαζύ του, βέβαιοι ὅτι δέν θά μποροῦσε νά κάμη τόν Μιαούλη νά πῆ περισσότερες λέξεις ἀπό τίς συνηθισμένες του.

Α. Μιαούλης

Ὅταν ἔφτασε ἐκεῖ κι' ὁ Μιαούλης, ὁ Βουδούρης ἄρχισε νά τόν προκαλῆ γιά νά μιλήση, μά κοῦ νά μιλήση ὁ καπετάν Ἀντρέας.

Τότε ὁ Βουδούρης ἄρχισε νά διηγῆται ὅτι τά «σκανδαλάκια» τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τοῦ ναυάρχου, ἀπό τότε πού ἦταν παιδί καί ὅλες τίς ζεσεμιές καί κακοκεφαλιές του. Ὁ Μιαούλης ὅμως ὑπόμενε τήν ἔκθεσι ἀτάραχος.

— Δέν εἶσαι σύ πού ἔκαμες τοῦτο ; Τόν ρωτοῦσε ὁ Βουδούρης καί διηγεῖτο ἕνα περιστατικό.

— Ναί, ἀποκρινόταν ξηρά ὁ Μιαούλης.

— Δέν εἶσαι σύ, πού ἔκανες αὐτό ;

— Ναί...

— Δέν εἶσαι σύ πού ἔκανες ἐκεῖνο.

— Ναί...

Ἐπί τέλους ὁ Βουδούρης ξέσπασε.

— Δέν εἶσαι σύ ἐκεῖνος, πού μέ τήν παραφορά τῆς νεανικῆς ζωῆς σου, ἀνάγκασες τόν καπορίτη τόν πατέρα σου νά ἀρνηθῆ τόν κόσμο, νά φορέση ράσσο καί νά γινῆ καλόγηρος στό μοναστῆρι τῆς Σάμης ;

Οἱ λόγοι αὐτοί ἔκαναν ὅλη τήν συντροφιά νά ξεσπάση σέ γέλια δυνατά.

Τότε ὅμως ἀναγκάστηκε πειά κι' ὁ Μιαούλης νά μιλήση.

— Ναί, εἶπε, ὅλ' αὐτά τά ἔκανα σάν ἤμουν μικρό παιδί. Σκεπτόμουνα σάν παιδί καί ἐνεργοῦσα σύμφωνα μέ τίς ἰδιοτροπίες μου... Αἴ ! τί θέλετε τώρα ;...

***

Μιά φορά στή ζωή του ὁ Μιαούλης μίλησε καί εἶπε ἀρκετά λόγια παραπάνω ἀπ' τά συνηθισμένα του. Ὅταν εἶδε νά πέρνουν μερικοῦς μικροανθρωπάκους, νά τούς φοράνε πανταλόνια καί νά τούς κάνουν δικαστές.

— Αὐτοί, τοῦ εἶπαν, θά ἀπονέμουνε δικαιοσύνη !

— Ἀλλοίμονο στή δικαιοσύνη, εἶπε τότε ὁ ναύαρχος, πού θά βγαίνη ἀπό ἕνα «μυξή» καί θά γράφεται σ' ἕνα μυξομάντηλο !...

***

Ὁ Κανάρης, ἔλεγε κάποτε γιά τόν μεγάλο αὐτόν σκιαπηλόν, ἐν ἀντιθέσει πρός τούς ἄλλους λογάδες, τούς πολιτικάντες, καί τίς ἀνεμοδοῦρες πού ἤρθαν ἔπειτα καί βρῆκαν ἑτοιμη καί ἐλεύθερη τήν Ἑλλάδα καί ἀνέλαβαν νά τή διοικήσουν, νά τή σώσουνε, γινόμενοι πρωθυπουργοί.

— Ὅσα λέγει ὁ Κωλέττης σέ μιά ὥρα, δέν τά λέει ὁ Μιαούλης σ' ἕξη χρόνια, καί ὅσα ἔκανε ὁ Μιαούλης σ' ἕνα μῆνα, δέν θά τά κάνη ὁ Κωλέττης σ' ἑξήντα χρόνια !...

Ὁ Ἱστορικός

...σι», ἔλεγε.

— Σιωπή. Θά κοπλαύσωμεν ἐν σιγῇ... Ἀρχίζει μιά μεγάλη τοῦ ἑαυτοῦ μας ἱεροτελεστία !...

Στήν ταβέρναν ὁ Παπαδιαμάντης ἔπαυε νά εἶνε ὁ σκοτεινός καί μελαγχολικός, καί ἀσκητικός, «Κύρ-Ἀλέξανδρος». Τό κρασί τόν ἐνέπνεε καί τόν χαροποιοῦσε μέχρι τοῦ σημείου νά κάνη «παροίνια» τροπάρια ὅπως τά ἔλεγε, εἰς «ἦχον πλάγιον Δ'» καί τά ἀπαγγέλλει στούς συμπότας.

Ἰδοὺ ἕνα ἀπ' αὐτά :

Τί σὲ Ἀνδρέα, καλέσωμεν ;
ἀτσαλόγλωσσον αἰσχρόν,
τῆς μποτίλιας ἀδειαστήν,
Κολοκύνθη κεφαλήν σου ὡριμάσασαν
τσαντίλαν διαρρεύσαν ὡς κόκκινον
εὐφυολόγον ἀνάλατον καί βωμολόγον ξετσίπωτον ;
ἀλλοίμονον . Θά κολάσῃς
[τάς ψυχάς ἡμῶν !

Ὁ Κλέαρχος

ΓΝΩΜΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ὅταν μιά γυναῖκα εἶνε εὐτυχισμένη ὅλη ἡ οἰκογένειά της εὐτυχεῖ.

— Ἡ γυναῖκα εἶνε ἡ ψυχή τῆς ἀνθρωπότητος.

— Ἀλλοίμονο σ' ὁποιον περιφρονήση τό δάκρυα μιᾶς γυναικός : ὁ Θεός θά περιφρονήση τίς προσευχές του !